

PSYB 500 Увод в клиничната психология

Есен 2025/2026

Място на занятията: 310, Корпус I

Ден и час на занятията: Вторник, 14:40 – 16:10

Информация за преподавателя

Преподавател	Контакт	Приемно време
гл. ас. д-р Елена Пседерска	Email: epsederska@nbu.bg или elena.psederska@gmail.com Тел.: 0886 424 305	Офис 401, Корпус 1 Вторник, 13:30 - 14:30, 19:30 - 20:30 Четвъртък, 14:15 – 16:15 Запазете предварително час тук: https://calendly.com/elena-psederska/30min

❖ Информация за курса

Анотация

Курсът предлага базисно въведение в основните принципи, теории, модели и практически приложения на клиничната психология. Разглеждат се ключови теми, свързани с предмета, историята и развитието на клиничната психология, нейните различни поддисциплини, методите за диагностика на психични разстройства. Специално внимание се отделя на основните модели в клиничната психология, техните подходи към осмисляне на етиологията на психопатологичните състояния и методите за интервенция и терапия. Ще бъдат обсъдени и ключови теми, свързани с професионалните роли на клиничните психолози, изискванията за обучение и етичните принципи, които ги насочват в областта.

Компетенции

Като резултат от участието си в курса се очаква студентите да развият общи познания за областта на клиничната психология, нейната история, отличаващите я от другите близки до нея дисциплини характерни особености и изискванията към професионалната практика: квалификационни и етични. Те трябва да бъдат в състояние да се ориентират в основните психодиагностични методи, използвани в клиничната психология, и да познават теоретично различните възможности за психологически интервенции и подходите към тях.

❖ Форми на оценяване

Тест 1 (50%)

Тестът ще бъде проведен на място в НБУ по време на занятие и ще включва отворени и затворени въпроси по темите, разглеждани в курса до момента (Вж. конкретна дата в График на курса по-долу).

Тест 2 (50%)

Тестът ще бъде проведен на място в НБУ по време на занятие и ще включва отворени и затворени въпроси по темите, разглеждани в курса след първото текущо оценяване (Вж. конкретна дата в График на курса по-долу).

Финален Изпит

Финалният изпит ще се проведе по време на сесията и ще включва само отворени въпроси, които изискват познаване на материала и умения за критична оценка на темите и подходите в клиничната психология.

Всеки студент, който има положителни оценки (т.е., различни от Слаб 2) на ВСИЧКИ компоненти от текущото оценяване, може да се освободи от финален изпит. Студенти, които имат всички оценки от текущо оценяване, но желаят да повишат крайната оценка за курса, могат да се явят на финален изпит - за финална оценка на курса се взема по-високата оценка (средна оценка от текущо оценяване или оценка от изпита).

Студенти, които имат оценка Слаб 2 или им липсва оценка от която и да е компонент от текущото оценяване, трябва да се явят на финален изпит.

Скала за оценяване: Отличен 6.00: 90% и повече; **Отличен 5.50:** 85% - 89%; **Много добър 5.00:** 79% - 86%; **Много добър 4.50:** 75% - 78%; **Добър 4.00:** 68% - 74%; **Добър 3.50:** 64% - 67%; **Среден 3.00:** 56% - 63%; **Слаб 2.00:** 55% и по-малко.

Теми (седмичен график)¹

Седм.	Дата	Тема	Литература/Занимание/Задание
Част 1: Основи на клиничната психология			
1	7.10	Въведение в курса – паспорт, основни теми и очаквания. Клинична психология и съседни дисциплини	Chapter 1 (pp. 4-30) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth.
2	14.10	Основни професионални роли и дейности на клиничните психолози. Етапи на обучение и лицензиране на клиничните психолози	Chapter 1 (pp. 4-30) & Chapter 3 (pp. 57-83) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth Chapter 1 (pp. 3-31) & 15 (pp. 475-499) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
3	21.10	Подспециалности и направления в клиничната психология	Chapter 17, 18, 19 & 20 (pp 462 – 533) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth. Chapter 11 (pp. 321-360) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
4	28.10	История на клиничната психология	Chapter 2 (pp.31-56) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth Chapter 2 & Chapter 3 (pp. 33-74) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
5	4.11	Психична болест и психично здраве. Абнормност и норми в клиничната психология	Chapter 5 (pp. 114-138) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth
6	11.11	Класификация и диагностика на психични разстройства	Chapter 5 (pp. 114-138) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth

¹ Датите могат да претърпят промяна в зависимост от темпото, с което покриваме материала.

Част 2: Теоретични модели и практически приложения

7	18.11	Психодинамични модели на психичните разстройства: основни идеи и интервенции	Chapter 12 (pp. 323-347) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth
8	25.11	Първо текущо оценяване	Тест 1
9	2.12	Поведенчески и когнитивно-поведенчески модели на психичните разстройства: Основни идеи и интервенции.	Chapter 14 (pp. 373-409) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth
10	9.12	Хуманистични и екзистенциални модели на психичните разстройства: Основни идеи и интервенции	Chapter 13 (pp. 348-372) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth
11	16.12	Системни модели на психичните разстройства: Основни идеи и интервенции	Chapter 15 (pp. 410-434) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth
12	23.12	Психодиагностика (1): Тестове за изследване на личността, проективни тестове; тестове за оценка на интелектуалното и когнитивно функциониране	Chapter 7, 8 & 9 (pp. 173-262) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth Chapter 8 (pp. 213-260) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
30.12 Нямаме лекция – Коледна ваканция			
13	06.01	Психодиагностика (2): Клинично интервю	Chapter 6 (pp. 141-171) in Trull, T. (2005). <i>Clinical Psychology (7th ed.)</i> Belmont, CA: Wadsworth Chapter 7 (pp. 177-211) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
14	13.01	Етични принципи и професионални стандарти	Chapter 13 (pp. 389-425) in Plante Th. G. (2005). <i>Contemporary Clinical Psychology</i> . Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
15	20.01	Второ текущо оценяване	Тест 2

Списък на литературата

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders, 5th Edition*. Washington, DC: Author.
- Black, D. W., & Grant, J. E. (2014). *DSM-5® guidebook: the essential companion to the diagnostic and statistical manual of mental disorders*. American Psychiatric Pub.
- Hunsley, J., & Lee, C. M. (2017). *Introduction to clinical psychology*. John Wiley & Sons.
- Llewelyn, S., & Murphy, D. (Eds.). (2014). *What is clinical psychology?*. OUP Oxford.
- Plante Th. G. (2005). *Contemporary Clinical Psychology*. Hobokan, NJ: John Wiley & Sons.
- Trull, T. (2005). *Clinical Psychology (7th ed.)* Belmont, CA: Wadsworth.
- Световна здравна организация. (1992). *Международна класификация на болестите (10-та ревизия)*. Женева: Световна здравна организация.

Online ресурси

American Psychological Association: [American Psychological Association \(APA\)](#) предоставя информация за акредитацията и списък с акредитирани програми и лицензиращи организации в САЩ.

American Psychological Association: [Ethical principles of psychologists and code of conduct \(apa.org\)](#) предоставя информация за етичните принципи и кодекса за поведение.

European Certificate in Psychology: [National Requirements | Europsy](#) предоставя информация за националните изисквания за професионална квалификация „психолог“ и „клиничен психолог“

European Certificate in Psychology: [Head Office | Europsy](#) предоставя информация за стандартите за академично образование и професионално обучение, нужни за придобиване на необходимата компетентност за предоставяне на услуги в сферата на психологията.

Българска асоциация по психотерапия: [Българска асоциация по психотерапия \(БАП\)](#) предоставя информация за стандартите и изискванията за придобиване на професионална квалификация „психотерапевт“.

Дружество на психолозите в България: [Дружество на психолозите в България \(ДПБ\)](#) предоставя информация за регулацията и изискванията за професионална квалификация „психолог“ в България.